

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 1-155-62.
Postatakarépcenzúrári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁR NAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által előírtaknak kitöltött „Rádiós gazdasági előfizetők” című füzetekkel együtt: Évesre 4, félre 2, negyedévre 1 P.
Letétmentyelvek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1936.

XVII. évfolyam, 36. szám.

Szeptember hó 6.

Gerellnye

Szeptember 2-án tűnnepe az ország Budavárának 250 esztendőse fel-szabadítását. Sokáig úgy tűntették fel ezt az eseményt, mintha ahhoz Magyarországnak kevés köze lett volna. Ugy is kezelték az országot, mint amelyet idegen erővel szabadtítottak fel az évszázados török uralom alól. Nem akarjuk kisebbíteni a nyugati segítség értékét, de nem szabad elfelejteni, hogy a magyar nemzet a két és félszázados megszállás alatt, sőt már azelőtt, egy évszázadon át mit áldozott a nyugati kereszténység védelmében. Mi történik a nyugati kereszténységgel és mi a Lajthán túl fekvő államokkal, ha Magyarország önként behódol a töröknek, mint a balkáni népek tettek és nem száll szembe a szinte évezredekent megismertető török hádjáratokkal? Ha csak a magunk érdekét nézzük, feltétlenül előnyösebb lett volna szövetséget kötni a törökkel, nem pusztulni volna el annyira az ország, nem semmisülni volna meg annyira a magyarság, amely így harmadfélszázaddal elmaradt a nyugati fejlődéssel szemben. Bizony, sokkal előbbre volnánk, a nyugati civilizáció viszont sokkal hátrább. De ez az ország mindig arról volt nevezetes, hogy több áldozatot hozott mások, mint saját érdekében. Amig mi verekedünk az Európa meghódítására törővék tatarl-törökkel, addig a nyugati keresztény-államok nyugodtan virágoztak és erősödtek. A felszabadítás csak morza volt ahhoz a szolgálathoz képest, amit mi Nyugat érdekében tettünk. Szeretnénk már egyszer tettekben is érezni ennek a szolgáltatás elismerését.

A Hermes bankházzal elkóvett, detektivregénybe illő család körülményei ma már teljes részletességgel ismeretesek. Ezekkel tehát most nem is foglalkozunk. Néhány megjegyzést azonban nem hallgathatunk el. Jellemző közzéadásai viszonyainkra, hogy egy gazdag budapesti háztulajdonossal szemben a pénzintézetek annyira előzékenyek, hogy egy hatalmas összegű kölcsön folyósításánál még a köteles gondosságot is elmulasztják. Bezzeg, ha egy gazda akart volna kölcsönt felvenni, vajjon hasonló előzékenységet tapasztalt volna-e? Aligha. Ekkora összegű kölcsönt sokezer holdas prima birtokra sem adnak ma, hiába a tiszteres fedezet, a gazda becsületessége és szorgalma, hitel nincs, vagy ha kivételesen mégis sikerül kieszközölni pár száz, vagy pár ezer pengőt, minden elképzelhető biztosíték fedezete mellett, micsoda nehézségbe, mennyi utánjárásba, sőt protekcióba kerül ez. Ime, a különbség a bérház és a földbirtok között! Amig ez a fel-fogás érvényesül, közzéadásai elefántokban, addig hiába mondjuk itt,

hogy a mezőgazdaság a nemzeti termelés alapja, senki komolyan venni nem fogja.

A fővároban egyre érezhetőbb lesz a drágaság. A lapok pártállás szerint írnak róla. Az ellenzéki újság természetesen a kormányt hibáztatják érte, de attól tartunk, hogy egyes lapok mihamarább a gazdát vezetik elő, amint ezt a multból már megszokhattuk. Kétségtelen, hogy a

termelő most magasabb árat kap terméseiért s ez természetesen érzéketi hatását a fogyasztói árakra is. A baj kevésbé ebben rejlik, hiszen csak örülni lehet, hogy a gazda is lélegzethez jut a hosszú, fojtogató gazdasági válság után. Jól ismert jelenség azonban, hogy a termelői árak emelkedése fokozottan jelentkezik a fogyasztói piacon. Könnyű ilyenkor hivatkozni a gazdára, sőt okolni a drágaságot. A valóság ezzel szem-

ben az, hogy a termelői árak javulása kedvező alkalmat nyújt a közvetítői nyereség növelésére, amely gyakran többszöröseit teszi ki a gazdára eső ártöbbletnek. Így van ez most is. Ezért az illetékes tényezők figyelmébe ajánljuk az élelmiszerpiacokon észlelhető drágulás további okainak kivizsgálását, nehogy végül — mint már oly sokszor — megint a gazdát állítsák oda bűnbaknak.

Alföldi gazdák és munkások a szövetségi mozgalom mellett

Szövetségi propaganda az endrői gazda- és munkásnapon

Békés vármegye egyik legszebben fejlődő községe, Endrőd, augusztus 30-án szépen sikerült gazda- és munkásnapot rendezett. Aratóünnep, gazdaköri zászlovatás, gazda- és munkásgyűlés, a sokgyermekes anyák megjutalmazása és mindenek bevezetésül hálaadó istentisztelet tettek gazdagá Endrőd szép agrár-ünnepét. Az endrői földművelő polgárság, élén kitünő lelképítővel, Csernus Mihály apátplébánossal, az Országos Központi Hitel-szövetséget is meghívta, mert az agrárszövetkezeti mozgalom mellett hitel akart tenni. Schandl Károly képviselő, az OKH vezérigazgatója képviselte a hitelszövetkezeteket és tartott a gazda- és munkásgyűlés keretében propagandabeszédet a szövetségi mozgalom és különösen a hitelszövetkezeti, tejszövetkezeti és földbirtokszövetkezeti eszme mellett. Az agrárünnepen résztvett Ricsóy-

Upharik Béla főispán, Márky Barnabás alispán, Mezős András, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke, Tólgay István dr., a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség igazgatója, Tenesváry Imre, Csizmadia András és Tóth Pál országgyűlési képviselők és képviselték magukat a földművelésügyi minisztérium, a Zöldmező Szövetség s a megyei gazdasági egyesület is. A vendégeket szombat este Endrődön a nagyüzemi gazdaközönös élén Csernus Mihály apátplébános lelkes beszédrel fogadta, amelyre a vendégek nevében Schandl Károly, az OKH vezérigazgatója válaszolt.

Vasárnap Csernus Mihály apátplébános Te Deum-ot pontifikált és a szentmise keretében megszövegezte az endrői gazdaköri zászlovát, de egyben szép kezdeményezés gyanánt az endrői gazdák és munkások új természetét is megáldotta. Az endrői

gazdák buzakalásból font nagy kezeset vettek a templomba s a gazdák mellett magyarruhás leányok frissen sült kenyereket és kalácsokat vitték a szentélybe. A buzakalászokból font kezeset mellett két táblát tartott egy-egy gazda, melyekre a következők voltak felírva: „Mindennapi kenyereinket ad meg nekünk na...” Az apátplébános gyűjtőbezdte után lelkes áhítat közben történt a Gazdaköri zászlovának fel-szentelése s az új természet megáldása. A templomból a többszer fonyi közönség a köz-égháza udvarára vonult, ahol óvodás leányok és magyarruhás kislány aratóünnepet adtak elő, pompás szavaltókkal és kedves magyaros táncokkal. Az ünnepély után következett a gazdaggyűlés, melyen Vajry József gazdaköri elnök üdvözölte a vendégeket. Utána Mezős András, az Országos Mezőgazdasági Kamara elnöke jelentette be, hogy a buzakalást a Futura a kormányval való megegyezése alapján másszombont 50 fillérrel emeli fel.

Mussolini a nagy olasz hadgyakorlaton megemlékező a repülőgépek elhárító képét.

kéthi érszteszi a hitelszövetkezetek

Antal Lajos kanonokot kormányfőtanácsossá nevezte ki az államfő

Az a lelkes és örömteli ünnepegy, amely a gusztius 23-án folyt le Somlóvásárhelyen abból az alkalomból, hogy Antal Lajos tb. kanonok, esperes-plébános Magyarország Kormányfőtanácsosává nevezte meg a kormányfőtanácsossá nevezte ki, az egész magyar társadalomban meleg rokonszenvet és boldog meglepetést váltott ki.

Antal Lajos kanonok, esperes-plébános nemcsak a hívei lelkiéletének megértő gondozója volt hosszú és áldásos működésén keresztül. Régi, lelkes vezetője a somlóvásárhelyi hitelszövetkezetnek s ebben a minőségében érte a méltó elismerést. Az ünnepeket kitüntetések alkalmából benső örömmel üdvözölte az Országos Központi Hitelszövetkezetek Igazgatóságának bizonyára lelkes visszhangra talál a Kormányzó magas elismerésére az ország egész hitelszövetkezeti táborában, midőn a *falusi szövetkezeti munka legfelsőbb helyen is teljes megértésre talál.*

Részi kér az ünneplésből a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség és lapunk is. Antal Lajos kanonok, kormányfőtanácsos nemcsak hitelszövetkezeti munkásságával írta be nevét a magyar falvak megpróbatartásos küzdelmeibe, hanem szövetségünk munkásságának mindenkor lelkes támogatójával is. Még élénk emlékeztetése van az a töretnél és mindent nyújtó tevékenység, amelyben egyesületünk a Somló Faluszövetségi Kiállítások megrendezésében részesítette. Hogy azok a kiállítások

céljuknak és rendeltetésüknek olyan mértékben feleltek meg, amint a Somló-védek hosszú időn át büszke lehettek, elsősorban az Antal Lajos érdeme

és jelszó érzéssel valljuk, hogy a legmagasabb kitüntetésből ez a működése is hatalmas részt kéri és igényel. A helyi Szövetség megértő vezetése mellett az Országos Központ munkájában is tevékeny részt vett és szívóságot, tapasztalatot, munkakészséget és a magyar nép iránti szeretettel vitte be közéleti működésébe.

A somlóvásárhelyi ünnepeken amely vasárnap, augusztus 23-án, szentmisével kezdődött és amelyen a szentbeszédet vitte Nováky Lajos devescéri plébános mondotta, megjelent vitte dr. Jékely Ferenc főispán, aki Magyarország Kormányfőtanácsosának magas kitüntetését hozta és adta át az ünneplésnek. Az ünnepi beszédet dr. Schandl Károly, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója, a devescéri kerület országgyűlési képviselője mondotta, majd Belák Endre főszolgabíró a járás, Kasza Vilmos plébános az esperesi kerület papjai, Benedek Lipót igazgatótanító a tanítószék, Debényi Imre községi főjegyző a község, Tell Imréné a somlóvásárhelyi hölgyek, Komcskó Zoltán uradalmi főintéző a devescéri egyházközség, Németh Zoltán szigorló orvos a polgárság, Dobrovits László pedig a borszorosói hívek nevében üdvözölte az ünnepeket. Az ünnepeket kétszázterítékes közeled követte, melyen a környék lakossága is résztvett és meleg ünneplésben részesítette a község közszereplőiben álló esperes-plébánost.

Antal Lajos 1871 november 2-án született Enyingen, középiskolai tanulmányainak elvégzése után papi pályára lépett, teológiát a veszprémi semináriumban végezte és 1896 július 28-án szentpapi papá Veszprém nagyboldog népősbíró Hornig Károly. Somogy megyében káplánkodott 5 évig, innen került Várpalotára, Devescérre. Noszporra, majd 1913-ban Somlóvásárhelyi plébánosnak. Papi hivatalos és egyházi teendői mellett különös élménnyel foglalkozott a falu és a hívek szociális ügyével. A vármegyénél előbb mint törvényhatósági és

kişgyűlés tag vesz részt. Legényegylet, gazdakör, iparos és ifjúsági egyesületekben állandóan az önképzést, szervezkedést és főképpen: a szövetkezeti eszme megvalósítását, felkarozását sürgette, mint egyik legfontosabb eszközt a falu népének megmentése érdekében. Mint a helybeli hitelszövetkezet elnöke jószerűen át fűződött őszinte munkasággal híveinek jólétére és anyagi helyzetük javítására érdekében. A nép testi-lelki javának előmozdítására nem sajnált soha semmi fáradságot, az ifjúság szívérére és befolyás alatt álló embereket lelkebe mindenkor az Isten és a haza szeretetét igyekezett beültetni. Az ő érdeme a somlóvásárhelyi kulturális létrehozása. Megszervezte a Faluszövetségi helybeli fiókát és abba mozgalmas életet vitt. Legutóbb a Faluszövetség somlóvásárhelyi és devescéri kiállításának alkalmával vitt vezetőszerepet, hogy ezzel is

elősegítse a Somlóvidék kulturáljának emelését és megismertetését. A vidékért élni kulturális és gazdasági ügyekben elképesztő szerepet vitt. Munkásságának elismeréséről kaptak 1930-ban az egyház főhatóság részéről a tb. kanonoki címet, míg most a legmagasabb helyről a m. kir. kormányfőtanácsosi kinevezést nyerte el.

Amikor a magyar szövetkezeti tábor, a „Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség, valamint lapunk előző nevében is meleg szeretettel üdvözöljük magas kitüntetésének alkalmából, kívánjuk a jó Istenről, hogy a magyar falvak boldogulásának elérésére sokáig éltesse. Találja meg az életben mindazt az örömet és boldogságot, amelyet áldó keze híveinek és követőinek nyújtott!

Somkuthy altábornagy az új honvédelmi miniszter

Gömbös Gyula miniszterelnök, aki kormányában a honvédelmi ténacát is viselte, a kormányzótól a honvédelmi minisztérium vezetése alól való felmentést kérte. Az államfő Gömbös Gyula előterjesztésére vitte Somkuthy József altábornagyot, a vezérkar főnökét nevezte ki honvédelmi miniszterrel.

A Kormányzó Gömbös Gyula miniszterelnököt a honvédelmi ténacótl való megválasztása alkalmából kiváló szolgálatainak elismerésül szóló

ton kívüli viszonyban lévő gyalogsági tábornoknak nevezte ki.

Gömbös Gyulának a honvédelmi ténacótl való lemondása a miniszterelnök újabb szabadságával van összefüggésben. Gömbös Gyula miniszterelnök szeptember 3-án egy németországi szanatóriumba utazott, a honvédelmi ténca ügyeinek vitelére pedig hosszabb ideig nem nélkülözheti a honvédelmi miniszter ténleges közreműködését.

Budavár visszafoglalásának emlékűnnepe

Az 1866 szeptember másodikán végbement nagy haditény, amely Budavár visszafoglalását eredményezte, a keresztény hadjáratokra emlékeztető nemzetközi vállalkozás volt. A maga korában megdöbbentő nagyságú esemény, sokkal több az egyszerű csatanyerésnél, mert nemcsak az ozmán birodalom európai hatalmát törte meg és Magyarország sorsát döntötte el, hanem Közép-Európa és Nyugat-Európa fejlődését és nyugalmát is olyan mértékben befolyásolta, hogy századok óta sem igen akad hozzá mérhető fontosságú esemény.

Buda ostrománál a keresztény összetaszítás harcolt a mohamedánizmus ellen, amely megsemmisítőesére tört. Az ostromban nemcsak a katólikusok, hanem a protestáns brandenburgiak, svédok és angolok is résztvettek.

Csodálatos a kor is, amelyben a cselekvő katolicizmus hirdető és mérhetetlen áldozatokat nyújtott XI. Ince pápa, a nagytudomány, hitbuzgó, de a protestánsok ellen nem túrelmetlen egyházi; Buonvisi bíboros, a pártatlan bugó diplomata, aki Lipót császár és XIV. Lajos is a tudja békíteni; az nagy gondolat a végrehajtására; az ostrom lelke, a szent ember hírében álló Marco d'Avino kapucinus atya, akinek lángoló lelkesedése magával ragad minden nemzetbeli és vallásu harcos; a rokonszenves és nemes Lotharingai Károly fővezér — minden idők történetének kimagasló alakjai maradnak.

Az ostromban tíz nemzet fiait vettek részt, a mostani budavári emlékűnnepe a magyaron kívül hat nemzet képviseltette magát.

A nagyszabású és lélekemelő nemzetközi ünnepegy szeptember 1-én vette kezdetét az Iparművészeti Múzeumban az évforduló alkalmából megrendezett emlékkiállítás megnyitásával, amelyen nagy számban vettek részt a fővárosba érkezett külföldi vendégek is.

A kiállítást a közélet kiváltásainak jelenlétében Hóman Bálint vállalt és közoktatásügyi miniszter nyitotta meg mélyen szántó beszéd kíséretében.

— Ezen a földön a keleti magyar nép nyugati magyar néppé változott — mondotta a tudós miniszter — s ezer év óta él itt őrt a nyugati világ keleti határmezsgyéjén.

Émlékűnnepe ez a nap az elszakított részek visszacsatolásának, az idegen uralom alatt sínylő magyarok visszaköltésének és történeti Magyarország feltámasztásának.

Az ünnepegy fénynyári természetesen szeptember 2-án volt, az ostrom napján. Ezen a napon a főváros iskoláiban és hivatalaiban szünetet tartottak, a kijelölt templomokban pedig az ünnepegeket istentisztelettel vezették be, amelyeket az egyes vallásfelekezetek püspökei és fejei tartottak. A koronázó Mátyás-templomban a szentmisét Serédi Jusztinián dr. hercepprimás pontifikálta.

Az istentiszteletek után kezdetét vette az emlékművek felavatásának ünnepegy. Káprázatos fény és pompa mindenütt. Egyházi, világi, katonai előkelőségek. Külföldiek komoly, meghatótt, áhítatos csoportja. A Bécsikapu felelő kirtűjel: kíséretével megérkezik a Kormányzó, aki a várbástyán megkoszorúzza az utolsó budai pápa emlékművét.

A Budavár visszafoglalásának emlékére felállított szobornál előtt Szendrői polgármester beszél, majd a szoborról a Kormányzó intéseire lehall a lepel a hősi halált halt nemzetközi katonák emlékére is.

Ezután a bástyán a zászlórúd és közzeszeret avatták fel. Az első azon a helyen, ahol a vár bevételekor a lobogót először kirtűzték, a közzeszeret pedig az első rés helyén. A közzeszeret fedett ezüst emlékarang csendül a hősi mult gyönyörű emlékeként...

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolható a hírneves

Reményi Mihály hangszerlepelén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

Olaszországban lévő gazdalfjainkhoz

Fiúk! Hazaérkeztem. Most az itt-levő olasz gazdalfjainkat látogatom, azért úzenek csak röviden. A pénzlet takarékoskodjatok, mert visszafelé jó lesz. Aki akar, sürgősen küldessen be hozzáknak, magammal viszem. Jövő számban közlöm a visszautazási időpontot. Addig levél is meggy mindenhová. A hazafelé való megállásokat csak úgy tudom megcsinálni, ha mindenki a sajátját fedezi. Örülünk nagyon, hogy a Ducéval együtt csépeletek, ez olyan szerencse, amilyen csak ilyen kevés és igen nagyállás embernek jut ki. A hatalmas fasztia vezér, Mussolini, ezzel is alátámasztotta, amit mi mindig hirdettünk, hogy a letipott Magyarország igazi barátja népevel együtt. Megrom a Nemzeti Újságban és a Vasárnapban.

Bene, Hriczu, Makoldi, Kálmán, Lévy leveleire külön írok. Minden ügyetek jól el lesz intézve, csak továbbra is így. Mutassátok meg, hogy a Haza fejleménzet, öntudatos katonái vagytok. Vezetőosonyó sopánkodás nem hozzáknak való. Bűztékek akarunk lenni rátk. A magyar színhozói vagytok a testvéremzetnél, tehát vizsgáljatok!

Szeretettel köszönt atyai jóakarótok:

Szekeres László

A manitoba buza őse Gyomáról került Amerikába. Egy réz újságból kiderült, hogy 1885 július közepén 300 métermázsza buzát vittek ki Gyomárról Washingtonba, ahol ezárt a kiváló, 85-50 kg-os, 100 százalékos tisztaságú buzát 2 forint 50 krajcár felárat fizettek. Eből mint 50 cent az államé, a többi a vetőmagból nemesteltek aztán az amerikaiak az aztán vágárhűvő vált manitoba buzát. Egy magyar szakértő tudományos kutatással igazolta is, hogy az elsőrendű manitoba buza őse Gyomáról került ki Amerikába.

Halle Selassziét, a volt abesszíniai négyt fogadják egy indiai fejedelem imában. A fogadáson 1333 indiai fejedelem is jelen volt.

VILÁGKRÓNIKA

Schacht dr., a német Birodalmi Bank elnöke Párisból való elutazása előtt nyilatkozott a *Temps* tudósítója előtt és újabb kijelentése, hogy párizsi küldetése sem diplomáciai, sem politikai jellegű. Hangzottata, hogy *Labeurie* francia bankkormányzó előtt még csak meg sem említette a francia-szovjet egyezményt és nevétségét találgatásnak minősítette azokat a híreket, melyek szerint Labeurietól azt kérte volna, hogy járjon közre az egyezmény felmondása érdekében. *Mindössze rámutatott azokra a veszélyekre*, amelyeket a kimondottan nemzetközi jellegű kommunista propaganda jelent, de ezt a kérdést is gazdasági szempontból világította meg. Azért jött Párisba, hogy a Francia Bank kormányzójával és a többi francia személyiséggel is tárgyaljon. *Kereskedelmi jellegű kérdésekről* tárgyaljon. Végül hangsúlyozta, hogy örömmel töltötte el az a fogadtatás, amelyben a francia kormány tagjai részesítették és igen jöveselt neki az a magyartartás, amelyet a francia sajtó, a közvélemény szócsové irányában tanusított.

A román kormányválság egész Európa számára óriási meglepetést okozott. *Tatarescu* miniszterelnök Sina-nakban átnyújtotta a királynak az új ország kormány lemondását. A király elfogadta a lemondást és újabb Tatarescut bízta meg a kormány megalakításával.

Estére már meg is alakult az új kormány, de *Titulescu* kiharadott belőle. Az új külügyminiszter *Antonescu* lett. Erdekés, hogy *Titulescu* legnagyobb ellenfele, a jobboldali mozgalommal titokban egyetértő *Inciulet*, a miniszterelnök helyettese lett. Bizonyos, hogy a román belpolitika erős átalakulás előtt áll. *Titulescu*, amikor a hirt vette, hogy megkérdésére nélkül kihagyta a kormányból. öröngyési rohamok fogták el. Arulást és öszeszküvést emlegetett.

A meggyilkolt *Dollfus* kanclerár szobrát a *Balthaus*-platon, a külügyminisztérium épülete előtt állították fel. A nagyszabású szobornyi építésére már megbízást is adtak. Az alapkövetelt meg az őszi hónapokban megtörténik.

A spanyol vérengzés változatlan hevesseggel folyik tovább. Lapunk zártkari *Foix* városháiból a spanyol kommunisisták újabb rémítették jelentik. A hir szerint a francia-spanyol határon a spanyol bolseviszták kegyetlen módon legyilkolták egy francia papot. A francia pap többedmagával társas gépkocsin utazott. Az autóbussz az Andorrából Franciaországba vezető országúton teljesít szolgálatot. *Envalira* hegycsúcson az autóbussz spanyol vörös milicisták támadták meg és ráparancsoltak a papra, hogy szálljon ki. Az autóbussz vezetőjét felszólították, hogy folytassa útját. *Miután az autóbussz eltűnt, a vörösök megölték a francia papot, holttestét benzinnel leöntötték és felgyújtották.* Vasárnap egyebéknél Madridban 240 jobboldali érzelmű embert lötek agyon.

A madridi rémuralomra jellemző, hogy most már az összes külföldi állam diplomáciái képviselése elkötözött onnan.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés
a törvényesen védett

Rákoshegyi baktériumból

nélkül. Kapható és megrendelhető ott **IFJ. ALULCZYK OTTÓ**
Budapest, VII., Dohány-uca 68. I.
Árak: Demjánai út Budapest
3 4 6 8 10 15 20
8.70 4.80 7.10 9.10 10.80 16.- 21.80

Tanulósági prospektus a lap olvasóinak ingyen!

Jó a tengeri-, a burgonya- és a cukorrépatermés

A földmivelségi miniszterhez beérkezett jelentések alapján összeállított legújabb termésbecslések alapján összeállított legújabb termésbecslések a terményekről igen kedvező képet nyújtanak.

A buza
cséplését a kisebb gazdaságokban befejezték, a nagyobb gazdaságokban a cséplés még folyik. A buza minőségi sulya általában jónak mondható. Hektoliterenkénti sulya országos átlagban 77.5—82.0 kg. között változik. A buza várható termésmennyisége országos átlagban július 23-ig **8.23 métermázsza, összesen 23,757.028 métermázsza** buzatermés várható.

A mult évben 2,907.765 kat. hold learatott területen kat. holdanként 7.88 métermázsza, összesen 22,922.208 métermázsza buza termett. A folyó évi buzatermésünk tehát **834.822 métermázszával** több.

A rozs
cséplése a nagyobb gazdaságokban még folyamatban van. A cséplési eredmények átlaga néhány vármegyében visszaesést mutat s ezért az országos átlag a legutóbbi becsléssel szemben csökkent. Ennek dacára úgy mennyiségileg, mint minőségileg közepes a termés. Minőségi sulya 68.0—74.0 kg. között váltakozik. Kat. holdanként országos átlagban **6.43 métermázsza, összesen pedig 7,381.185 métermázsza** rozstermés várható.

A mult évben 1,081.005 kat. hold learatott területen kat. holdanként 6.73 métermázsza, összesen pedig 7,277.388 métermázsza rozs termett. A folyó évi várható rozstermés tehát **43.797 métermázszával** több.

Az árpa
cséplését a nagyobb gazdaságok kivételével a legtöbb helyen bevégezték.
Az őszi árpa úgy minőségre, mint mennyiségre jó közepes termést adott.

A tavaszi árpa mennyiségre nézve általában megfelel a várakozásnak, minőség tekintetében azonban nem, mert a szem a sok esőzettel igen sok helyen fakó színű maradt.

Az árpa várható termésmennyisége létezőcsenek mondható. Minőségi sulya 59.0 és 69.0 kg. között van. Kat. holdanként országos átlagban **7.43 métermázsza, összesen 5,922.203 métermázsza** termés várható.

A mult évben 743.735 kat. hold learatott területen kat. holdanként 7.48 métermázsza, összesen pedig 5,564.498 métermázsza árpa termett. A folyó évi árpatermésünk tehát **357.705 métermázszával** több.

A zab
cséplése helyenként még tart. A minőség — bár a szemek helyenként megszorultak és fakószínűk maradtak — jónak mondható. A zab várható termésmennyisége közepes. Minőségi sulya 35.0—50.0 kg. között változik. Kat. holdanként országos átlagban **6.68 métermázsza, összesen 2,447.262 métermázsza** zabtermés várható.

A mult évben 353.138 kat. hold learatott területen kat. holdanként 6.96 métermázsza, összesen pedig 2,469.041 métermázsza zab termett. A folyó évi várható zabtermésünk tehát **11,779 métermázszával** kevesebb.

A tengeri
általában szép, magas növényű és üdező színű. Szem- és csöközpódsága igen jó. A csövek erősen fejlettek és szép számban mutatkoznak. Az utóbbi esőzés úgy mennyiségileg, mint minőségileg kedvezően befolyásolta a terméshelységeket. A koraiak törését helyenként megkezdte, a ké-

sők az éréshez közelednek. Tengeriből ez idő szerint jó termés várható. Kat. holdanként országos átlagban 12.60 métermázsza, összesen **25,092.155 métermázsza** szemes tengeritermés várható. A folyó évi tengeritermésünk tehát **11 millió métermázszával** több.

A burgonya
korai fajtáinak szedése folyamatban van. A gumók szép nagyok és egészségesek. A késői fajták jól fejlődnek. *Burgonyából ez idő szerint jó termés várható.* Kat. holdanként országos átlagban **59.90 métermázsza, összesen pedig 27,014.894 métermázsza** burgonyatermés várható. *Piszentöröm-millió métermázszával* több a tavalyinál.

A cukorrépa
gumói a kedvező időjárásban igen szépen fejlődnek. A levélzet általában üde-zöld színű, helyenként a csero-póra kisebb mérvű kárteleket mutatkozik a levélzetben. A cukorrépa ez idő szerint jó termést ígér. Kat. holdanként országos átlagban 127.63 métermázsza, összesen 10,913.258 métermázsza cukorrépatermés várható. A tavalyinál hárommillió métermázszával több.

A kerti vetemények
jól fejlődnek. Betakarításuk és értékesítésük folyamatban van. *Uborka* hozama jó. *Zöldpaprika* csövei nagy számban mutatkoznak és szépen fejlettek. A paradicsom szedése, értékesítése folyamatban van. A termés jó közepes. *Vöröshagyma* jó termést adott. A káposzta fejei nagyok, kemények és egészségesek. A bab szedése és cséplése folyik. A hüvelyek hosszúak, a magvak fejlettek és egészségesek. A *dobrórsó* második vetésének hozama elegendő. A magborsó jó termést adott. A mák cséplése folyamatban van, a termés közepes. A lencse cséplését befejezték. A szemek szép fejlettek. A napra-

forgó szára magas, tányérjai nagyok, a magvak szépen fejlődnek. A rosten hozama elegendő. Nyűvészt legelőbb helyen befejezték. Az olajlen cséplését befejezték. Hozama jó közepes.

Rétek, legelők
A rétek sarjúnak kaszálása folyamatban van. A hozam úgy mennyiségre, mint minőségre elegendő. A legelők az esőzések után kielőgően sarjadzanak és még elegendő táplálékot nyújtanak a kihajtott jószágoknak.

Dohány, dinnye és egyéb termények
A dohány levelei szép nagyok, épek és egészségesek. Törése és száritása folyamatban van.

A dinnye (sárga és görög) mennyiségre és minősége jó termést adott.

A kómló szedése folyik. A hozam mennyiségre és minősége jó. A kóles érésben van. Helyenként aratását megkezdtek. A termés jó közepes. A *talarka* érik. Jó termést ígér. A cirok szakállá közepes hosszúságú, szemek kielőgően fejlettek. A kender nyűvése, áztatása folyamatban van. A magkender érik.

A *lóhere* második, a *lucerna* harmadik kaszálása jó termést adott. A magnak hagyma herék érésben vannak. A magtermés jónak ígérkezik. A *csalamádé* és *muhar* második vetése szépen fejlődik.

Gyümölcs, szőlő
A gyümölcsfák közül a szilva jó, söt helyenként igen jó termést ad. *Alma, körte és őszibarack* jó termést ad. A *döböl* közepes termés várható. Az utóbbi szőlőhár helyenként sok gyümölcsöt levert.

A szőlőkben az utóbbi hetek kedvező időjárása a peronospora terjedését csökkentette. A szőlőgyökér érese megindult és a korai fajták helyenként már piacra is kerülnek.

Az Alföld fásítása és a magyar mezőgazdaság

Abból az alkalomból, hogy szeptember 10—14-ig Budapesten tartják a II. Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszust, *fokozottabban fordúl gazdasági életünk figyelmé* és érdekelődés a magyar erdőgazdálkodás helyzeté felé. Gazdakörökben tisztában vannak azzal, hogy mennyire fontos az ország, elsősorban pedig az Alföld fásítása és remélhetik, hogy a földmivelségi minisztérium akciójának hatására erdősítésünk jelentős lépéssel halad majd előre.

Csonka-Magyarország egész területéből ezidőig 1,095.094 hektár az erdőterület, ami az öszterületnek 11.8 százaléka. Az egyik fagazdasági szaklap kimutatása szerint a környező államokban az erdőállomány jóval magasabb. Így *Ausztria* egész területének 37.4, *Csehszlovákia* 33.1, *Jugoszlávia* 30.5, *Románia* egész területének 24.5 százaléka erdőterület. Magyarország fásultságát tekintve elhatárolásba jelenleg még ezekre az országokra van utalva. Függetlenül tehát attól az agrárszerkezetponti fontos körülménytől, amelyet az erdősítés jelent az Alföldnek, külkereskedelmi okokból is igen jelentős a fásítás melőbbi megkezdése.

Az adatok szerint a magyar erdőterület 58.8 százaléka szőlőerdő. 41.2 százaléka sarjerdő. Az egész magyar erdőterületnek 4.2 százaléka állami tulajdon, 16.19 százaléka közszégi, 16.5 százaléka jogi személyeké és 62.4 százaléka magán tulajdonban van.

Igen érdekesek az ország fakiter-

melésére vonatkozó adatok. Evi fakitermésünk 4,525.000⁰. A termelés átlagából évente kihozunk: tölgy-, kőris- és szilvafából 798.500 m³, bükk-, cser- és más kemény lombfából 1,341.500 m³, lágy lombfából 2,492.000 m³, fenyőből 97.000 m³. Erdekés különben, hogy a kincstári erdők hozama jóval tekintélyesebb, mint a többi erdő átlagos termelési eredménye. *Ezt számkörökben a kincstári erdők gazdálkodásának beltérjességével magyarázzuk.*

Megállapították az erdők fakészletét is. Eszerint a teljes fakészlet 29.4 százalékat tölgyfák, 62.6 százalékat a többi lombfák, 8.3 százalékat pedig a fenyőfák adják. Ezekből az adatokból egyszerűsített azt a következtetést lehet levonni, hogy épület- és műfaluhasználatunk még jó ideig kifizetőül leszünk kénytelenkedni. Egyéb fásultságunkban is hosszú ideig még jórészt a külföldre vagyunk utalva, de a rendszeres gazdálkodás és az erdősítés előrehaladásával félég tisztaságú-letünknek nem is olyan hosszú idő múlva már a magunk természetéből láthatjuk el.

Fagazdálkodásunk különben jelentős lépéssel haladt előre 1931 óta. A termelői rendszeres gazdálkodáshoz szoktak, a hulladékait is rendszeresen értékesítik, úgyhogy ugyanaból az erdőterületből most már jóval nagyobb famennyiséget tudnak piacra hozni, mint régebben. Fontos gazdasági érdek ennek az észszerű erdőgazdálkodásnak a további egészségos kifejlesztése.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A rozs

homokvidékeinknek fő kenyérterménye. Jobb talajokon, főleg a mélyrétegtől válog- és agyagtalajokon természetesen nem kelhet versenyre a búzával, de a szegényebb, sekélyebb talajokon még kielégítő termést és így nagyból termésével több jövedelmet adhat, mint a buza.

A megfelelő termésnek első feltétele a jó vetőmag. Szerezésére hazai nemesítőinknek, már sikerült néhány olyan fajtát előállítani, melyek igénytelenségük megőrzése mellett jó termésel kecsegtetnek; ilyenek a Fleischmann-rozs, melyet az Állami Búrárszabály (Kompolton) szaporít, továbbá a lovászpatonai rozs, melyet az Eszterházy gróf uradalma (Lovászpatonán) hoz forgalomba. Jobb viszonyok közt sikerrel termelhetők bizonyos külföldi rozsok is, mint pl. a petkusai, a schlanstedti és a rugeni rozsok. Aki rozsot legelőtérre vagy zöden kaszálásra termel, annak leghegyesebb a Szent István- vagy János-napi rozsofvetni, mert ennek — megfelelő talajon és korán vetve — igen nagy a bokrosodó képessége.

Jó előveteményei a rozsnak homoktalajon a pillangós virágú növények, így a csillagfürt, homoki borsó, szöszbükönyök, nyulzapuka, bíborher, baltacim. Grabner Emil ajánlja a rozsnak és nyulzapukának váltakozó termesztését. Mikor a nyulzapuka magvát már a rozs közé elvetik, az így egyik évben a rozs ad magtermet, a másikkban a nyulzapuka ad kaszálást vagy jó legelőt; így a további talajok fokozatosan megjavíthatók.

A rozstermesztés sikerének második feltétele, hogy vetéskor a talaj megállapodott legyen. Így különösen köztöbtebb talajokon 2-3 héttel előznie meg a szántás a vetést. Ezért rozso előtt a keverésánál el szokott maradni, hanem a talajelőkészítés csak az előző növény tarlójának háttárságból és korai vetésánál adható áll. Hidas a rozsvetés előtt kevéssel zoldtrágyát vagy istállótrágyát alászántani, mert ezek úrgesen hagyják a magyagyt. Ha bármely okból mégis kényserülünk erre, akkor szántás után meg kell a talajt hengerezni.

A rozstermesztés jóvedelmességének fokozására Grabner Emil főigazgató ajánlja meg a rozsovetőmag közé 15-20 kilogramm szöszbükönyök magvának keverését. Így a rozs ad még megfelelő termést, mellette a szöszbükönyvből is kaphatunk katasztrális holdanként 160-400 kilogramm magot, mely utóbbi tudvaleg jó áron értékesíthető a vetőmagpiacon. A szöszbükönyvmagvak természetesen triórral ki kell választani a rozs közül.

A rozs vetését ne halasszuk szeptember közepén túl, mert akkor fél, hogy ősszel már nem lesz ideje kellőképpen megbokrosodni, ezért csak ritka, gyenge termést ad.

Az okszerű buzatermesztés

három lépcsőre, mondja Surányi János dr., az Orsz. Növénytermesztési Intézet igazgatója: az elővetemény megválasztása, a talajelőkészítés és a trágyázás.

Általános tapasztalat, szerint jó előveteményei a búzának a korán lekerülő takarmánynövények, a zabosbükönyök, az őszi takarmánykeverék, a bíborher, a korán feltört vöröshere és lucerna, esetleg az istállótrágyába vetett, nem késői családmádó, az olajnövények közül a repec, a nák és a len, a hüvelyesek közül a borsó, a lóbab és a lencse. Ellenben átlagos minőségű, vagy gyenge talajokon még az istállótrágyában termelt kapasnövények, a kukorica, a répa, a burgonya és a dohány se jó előveteményei a búzának, mert jóformán mindig későn kerülnek le a

földről, utának pedig a föld kiélt, kiszáradt, élettelen, nincs idő a táplálóanyagok feltáródására és a talaj beérésére.

Mint ahogy a szántás szárítja a talajt, száraz években helyesebb társaszni, vagy fogasolni a buza előveteményének tarlóját. Minden esetleges szántást pedig azonnal fogasoljunk el. Vetéskor a buza föld legyen gyomtalan és porhanyag, de azért nem teljesen rögnélküli. A teljesen sima talajon mindig nagyobb a gyarkor, mint az apróbb, körülbelül diónagyságu, a hótakarót megfőző röggel borított talajon.

Rendszeresen istállótrágyázott földeken, hol a talaj nitrogénben hiányt nem szenved, ott szuperfoszfátot szoktak csak a buza alá adni, melynek terméstnövelő, érést szételő és minőségjavító hatását már a magyar gazdák általánosan elismerik. Ott azonban, ahol búzát az istállótrágyázás és pillangósnövények után termelnek, hol a buza megdölni nem szokott, ott helyénvaló lesz nitrogén és káliumtrágyákkal is a próbálkozás.

Nagyon fontos a búzánál a korai vetés is. De azért hibás ez túlságóan. Az elmúlt gazdasági évben jelentkeztek sok legyárk megmutatta azt, hogy a túlzásokból milyen nagy bajok származhatnak. A buza rendes vetési ideje nálunk októbernek első fele. Óreg gazdák meggyőződéssel vallják, hogy október 5-ike előtt nem szabad a búzát a földbe juttatni.

PÉTI SÓ

a bevált magyar nitrogénműtrágya nélkülözhetetlen. Kérjen díjtalan ismeretőt! Péti Nitrogén Műtrágyagyár R. T. Budapest, V. ker., Nádor-utca 12. szám.

Apró jótanácsok

A kétasszonynap közötti csirkék fejlődését siettetnünk, ha apróra vágnunk zoldtakarmányt és ezt a csirkék takarmánya közé keverjük. Különösen fontos ez ott, hol sávirak, fűnélküliek az udvarok. Növendékpályáinknak adjunk reggel szemes élelget vagy vagdalt zóddal kevert, kissé megnevesített darákat vagy buza-korpát, belevegyítve 2 százalék takarmányszemet is. Este aszterit barnajanak otthon eszéget, amilyen begyzeleg jönnek haza. Ugyanígy járjunk el kacsaik és ludjaik esetében is. Amíg megleg tart, fokozott gondot fordítsunk hőszigetelésre, táplálásra, mert ezeknél nincsen megfelelő növekedés. A kihalókózi tarlókat és ugarföldöket járassuk végig a baromfiakkal. Aki teheti, vándoroljakkal. A baromfiak összeszedik a legapróbb rovarokat, gommagvakat és nagyszertben értékesítik a tarlóban frissen növekvő zold növényeket.

A néhesben hordás hiányában a méhek könnyen rablásra hajlamosak. Hordástalan napokon ezért nagy figyelemmel tartsuk méhesünket és szükség esetén a kaptár elhelyezését a kijárónak tüllel való elforgatásával védekezzünk. A halálrajesztés ellen határozottan szöges sziklókat alkalmazunk. Így az egér és cicolyák kártevését is megelőzzük. A hordástalan időben és rajzás után az anyátlan családokat egyesítsük. Ahol a méhek kártételét kerés, az esetést estonként folykészt kerés, az esetést estonként folykészt kerés, az esetést estonként folykészt kerés.

buszusok, mert a telelésre szükséges mézet szeptember első felét okvetően biztosítani kell. Jó helyen a tisztességteljes előjárás mellett újabb hordást biztosít. A nappali etetőt mellőzzük, mert ezét rablást idézhetünk elő. A jóhordású tisztességteljes vidékeket nem igyekessünk vándorlásal kihasználni.

GAZDATUDÓSÍTÓ

Előre eladott termésűk ára és leszálltása

Az 1936 évi XXII. t. c. III. fejezetének 36. §-a a mezőgazdasági termények betakarításuk előtti eladásáról szólna. Intézkedik, hogy ha a gazda július hó első napja előtt eladta a terményét, azt abban az esetben is köteles leszállítani, ha a termény helyi piaci ára az átadás helyén és napján magasabb, mint a kieltölti ár. Ilyen esetben azonban követhető a gazda, hogy a végén eszerint a magasabb egységért szánt számított vételárát fizesse, levonva belőle a vételárelőleg után számított kamatot. Ha a végén nem hajlandó a vételárát így kiegészíteni, az eladó nem köteles több terményt átadni, mint amennyi a kieltöltött egységért szánt számított vételárelőleg után számított együttes összegének a szerződésben kitűzött teljesítési nap piaci ára szerint számított mennyiségének megfelelő. A vételárelőleg után kamatot a vételárelőleg kifizetése idejében a helybeli pénzintézet által nyújtott rövidlejáratú kölcsönöknél állások kamattal szemint kell számítani.

A honvédség élelmiszerének beszerzése

A m. kir. földmivélségügyi miniszterének a m. kir. honvédelmi miniszterinnal folytatott tárgyalásai alapján a honvédség élelmiszerének terményszükségletét elsősorban közvetlenül a termelőktől azonnali készpénzfizetés ellenében szerzik be.

A termény beszerzését a gazdaság területére illetékes vegyesdandár hadbiztosságok vagy az azok által rendelt honvéd élelmiszerbiztosítók foglaltatják. Az egyes vegyesdandár hadbiztosságok gazdaságokhoz, nagyobb uradalmakhoz megküldik körleveleiket, amelyekben a termelésre vonatkozó beszerzési feltételek részletesen ismertetve vannak. Azok a gazdaságok vagy uradalmak, amelyeknek birtokában értékesítésre váró buza, rozs, zab, szénna és szalma készletek vannak, jelentésköt az közvetlenül illetékes vegyesdandár hadbiztosságokhoz.

A vagyonvélségűsügnia ára

A pénzügyminiszter a mezőgazdasági ingatlanok vagyonvélségűsügnia feksében fizetendő buza ártát a földmivélségügyi miniszterrel egyetértőleg szeptemberben métermázsként 15 pengőben állapította meg.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Egyszerűsített a házi-munkák

A legkellmetlenebb munkák egyike a háziasszonyra nézve a mosogatás s a konyha rendbentartása. Ha azonban ezt a munkát okosan végezzük és nem engedjük összehalmozódni, jóval kevesebb bajjal jár s kevesebb időt vesz igénybe.

Mindenekelőtt a könnyen megtisztítható edényeket főzés közben azonnal mossuk meg és tegyük helyre. Éppen azért gondunk legyen rá, hogy mindig legyen meleg víz a tűzhelyen. Amely fazékra, lábasra valami rászál, vízzel megtöltve állítsuk a tűzre, vagy evés után az ételmaradékokat ne engedjük az edényre száradni, hanem kaparjuk össze egy helyre belőlük.

A mosogatás rendje a következő: a főzőkanalat, húsagó és galuska-szagotó deszkát belerakjuk a dézsába és forró szódás vízzel leforrázunk, hogy a hagymaszagtól megtisztuljanak. Leforrázás után kéfével, kópporal jól lesikáljuk.

Ezután a porcellánedényeket mossuk meg tiszta meleg vízzel, leöblítjük és asztalra borítjuk, majd az evőeszközöket vesszük sorra. A kanalakat, villákat és késeket lemosás után kópporal, vagy hamuvál átsikáljuk s öblögetés után azonnal megtöröljük, mert különben foltosak lesznek. Az ezüst evőeszközét persze nem szabad sikálni, csak finom csiszolóporral fényesítjük ki.

A poharakat külön pohármosóban tisztogatjuk meg, szappanos lében, azután bőven kiöblögetjük.

Az elmosott edényeket megszáraztánja mindig tiszta törölrúhát használjunk, ellenkező esetben csak piszkosabb teszünk azokat. Modern felszerelésű konyhákban ma már nagyobbára meliózik a törölrúhát s helyette a megmosott és leöblített edényeket tiszta forró vízzel öntik végig, melytől pár perc alatt megszáradnak azok.

A fazekak, lábasok belsejét előbb

mosogatóronggyal, majd homokba mártott csutakkal dörzsöljük át s a kormos feneküket más csutakkal tisztítjuk meg. Ha újra lemosunk, leöblítjük és lemosogatjuk az edényeket.

A mázas főzőedények után vesszük elő a mázatlanokat, mint pessenye-sütőt, palacsintasütőt, stb. Kevés s óval ecetet forralunk bennük és ezzel sikáljuk meg, majd bő lében leöblítjük.

A főzőedények után kéfével lesikáljuk a surolódeszkát, lugos, forró vízzel kimossuk a mosogató edényeket és a mosogatórongyot.

Ha az edényeket helyükre raktuk, megtisztítjuk a tűzhelyet. A hamut kisedjük belőle lapattal, a tűzhely lapját vasporral benekjük s ha megszáradt, kifényesítjük. Ezután kerül sor a vízvezeték kiletisztására. Kágy-lójjából a felügyelettel hulladékok kisedjük s bezsappanozott ronggyal, esetleg hokkal megtisztítjuk. Ha minden rendben van, a konyhát felsöpörjük s a konyha követ bő vízzel felmoszuk.

Élelreceptek

Kempjéleves 15 dekagramm kockára vágott fehér kenyere 2 liter sóvízbe tesszük s felőröljük. Talban egyenlő arányú liter tejfelt 1 tojással s apróra vágott metéltölgymával jól elkeverünk s a levest ráöntjük.

Paradisomburgonya. 1 kilogramm burgonyát megfőzünk és karikára vágjuk. Halvány rántást készítünk, azt 1 kg. áttört paradicsommal felforrasztjuk, ha felforrt, beleteszünk a burgonyát és újra felfőzünk.

Finom túróleves. 36 deka lisztből 20 deka vajjal, 3 tojás sárgájával, 5 deka cukorral és 3 deka tejszenn áztatott élesztővel tésztát gyurunk, megkelesztjük két négyre osztjuk és egyik felét vékonyan kinyújtva tepsihelyezük. Tölteléké a következő: 50 deka szilán áttört édes túró, 5 deka porcukor, 5 deka mazsola és 2 tojásfehérje. A tészta megmaradt 3 tojásfehérjéből kemény habot verjük, 3 evőkanál lisztel a túróhoz keverjük, a tészta rákenjük, a tésztát másik felét ráborítjuk és tojással megkenve, lassú tűzűn szép pirosra sütjük.

Jellemző kép a mai Spanyolországból. A moztifábas vörös elvtársnő puskvál a kezében viszágja az utasok irattal.

Egyes bankok megkísérlik a gazdavédelmi törvény kijátszását

A jó termés hírére a mezőgazdasági hitelezők egyes rétegeiben nagy lett az izgalmosság, mert úgy gondolják, hogy itt van az ideje követeléseik gyorsabb behajtásának. A várható termésről szóló tulságosan kedvező híreszteléseknek ezen a téren is nagy kárárt látják a gazdák. Több eset került nyilvánosságra, amely szerint a hitelezők furafranglót és erőszakolt sem riadva vissza, a gazdavédelmi intézkedéseket meghatározott szolgáltatásokon *telmenő fizetésekre akorjók soroztatn a adókat.* Végrehajtást vezetnek a gazdák ellen megfelelő jogalap nélkül csak azzal a céllal, hogy a bíratos kényszerhelyzetben, *„békés meggyezéses”* kérje a zárlat feloldását. A hosszadalmas bírósági eljárás sok esetben arra kényszeríti a gazdát, hogy inkább váljal a gazdavédelmi rendelkezéseken telmenő kompromisszumot, mint a zárlat alól hamarosan felszabaduljon. Más esetben — hir szerint — előfordul, hogy az egyik pénzintézet zárlatba vezetett az adós ellen, zárgondnoka pedig a jövedelmét nem az adós tartozásainak számárára fizette be, hanem ugyanannál a pénzintézetnél külön betétként helyezte el. Természetesen, hogy így az adós kamathátraléka növekedett és hamarosan megvált a jogslap arra, hogy a bank a védettség törvése iránt bírói eljárást indítson.

Ilyen visszaélésekkel szemben csak a hosszadalmas és költséges bírósági eljárás nyújt a gazdának jogvédelmet és így a gazdák a hitelezők rosszkaratának mindig ki lesz szolgáltatva. A Pénzintézeti Központ, mint a gazdavédelmi intézkedések gyakorlati lebonyolításának ellenőrzője és irányítója, igyekszik ezeket a visszaéléseket megakadályozni. Nem állnak azonban rendelkezésre olyan eszközök, amelyekkel a visszaélések lehetőségét erősen meggátolhatná.

Ha a Pénzintézeti Központ a visszaéléseket elkövető hitelintézeteket kizárhatná a gazdavédelmi rendletek kedvezéseiből, ez bizonyára lecsökkentené az egyes pénzintézetek mohóságát.

A gazdavédelmi intézkedések az államháztartás terhére tekintélyes előnyöket biztosítanak a hitelintézetek számára is, méltányos tehát, hogy a pénzintézetek az adós gazdák iránt kellő jóindulatot tanúsítsanak. A visszaélések megakadályozása nemcsak a gazdák érdeke, hanem érdeke a rendleteket betartó pénzintézeteknek is, amelyek sokszor tapasztalhatják ezeket a visszaéléseknek a bankellenes hangulaban megnyilvánuló káros visszahatását.

Ami a fent felsorolt esetel után nem is csoda.

A jötekhönyecélu mulatságok vigalmi adója

Kozma Miklós belügyminiszter körrendeletben intézkedett a jötekhönyecélu előadások adójának elengedéséről. A körrendelet szerint, ha a népegészségügyi, anyai és csecsemővédelmi, tuberkulózis eleni közlelem, iakológyserekek és csecsemők táplálkozására, férőháására, vagy az inségek felegítésére tartanak jötekhönyecélu táncvigalmat, hangversenyt, vagy hasonló estélyt, elengedhető a vigalmi adó. A rendelet felhívja az illetékes hatóságok figyelmét arra, hogy a legszigorubb ellenőrzésnek a befolyó jövedelmre hovatordítást. Minden fillérnek azt a célt kell szolgálnia, amelynek érdekében a vigalmi adót és egyéb illetékeket elengedték.

Szabadforgalom az olaszországi burgonyakivitelben

Az olaszországi burgonyakivitelnél eddig fennállott megkötöttség és a Magyar Burgonyakiviteli Egyesülésen keresztül történő egységes lebonyolítás augusztus 19-én hatályt vesztette és ebben a viszonylatban is helyreállt a szabad forgalom.

Az Olaszországba exportálók a szállítási lebonyolítása előtt a Külkereskedelmi Hivatal (Budapest, V. Rudolf-rakpart 6.) Növényi Nistermékek Osztályánál érdeklődjenek a szállítási lebonyolításának módzairól, iránt, minthogy az érvényben lévő kereskedelmi szerződés szerint az Olaszországba történő árukivitelhez többek között vámkezelési igazolvány is szükséges, amelyet a Hivatal bocsát a szállítók rendelkezésére.

A Külkereskedelmi Hivatal a gazdák kiküldetésétől álló bizottsággal állandóan figyelné és vizsálné fogja az olasz burgonyakiviteli üzletet lebonyolítását, hogy szükség esetén a kárt okozó alküldéslokon elejét vehesse és a termelők érdekeit megvédhesse. E szempontból történő intézkedéseit a Hivatal esetről-esetre közölné fogja az olasz burgonyakivitelben érdeklét szállítókkal.

Az erdőrtvény végrehajtási utasítása

A földmivélségügyi miniszter az új erdőrtvény végrehajtásával kapcsolatban rendeletet adott ki, amely az erdő használatáról, fásításáról szóló törvény rendelkezéseket betartására hívja fel az illetékesek figyelmét. Az új erdőrtvény kimondja, hogy az erdőben fahasználatot, legeltetést és szomszédost csak olyan mértékben szabad gyakorolni, amint azt a hatóság által jóváhagyott územterv, vagy az illetékes erdőgazdálkodás megállapítja. Az új erdőrtvény kimondja, hogy kecskét az erdőben legeltetni tilos. Aki erdőben, vagy az erdő szélétől számított 100 méternyi távolságon belül tüvezéslyes tárgyat eldob, kellően nem védett, tüvezéslyes világítótestet használ, vagy könnyen gyuló anyagot felhalmoz; aki erdőben szemet: kihágást követ el. Végül a végrehajtási utasítás az erdőtulajdonosok figyelmébe ajánlja, hogy akiknek az erdejét a kiránduló közönség gyakrabban keresi fel, a törvényeknek ezekre a rendelkezéseire figyelmestetőbbákké kifüggesztésével azok figyelmét felhívja.

Idéncikkbe hatalmas kivitele

Idei gyümölcskivitelünk több cikkből máris többszörösen túlhaladja, a tavalyi mennyiségre. A mári alma folyamatosan lévő kivitele eddig 299 vagonra rugott: 100 vagonnal többre, mint a tavalyi egész év ki vitel. Körtőlből 40 vagoni értékesítettünk a külpiacon. Ez a tavalyi kivitt mennyiségnek máris tizenkétszerese.

Jelenleg a szüve a gyümölcsipiac legnagyobb kiviteli cikke. Ebből már közel 600 vagoni sikerült exportálnunk, szemben a tavalyi egész év 290 vagoni kivittel. Szőlőlől eddig 21, őszibarackból 74 vagoni vadszőlőt túllétek a külföld. Az őszibarack-export eddig ötszöröse az utolsó évek folyamán elért legnagyobb kivitelnek. Igen élénk a görögáfonya (94 vagon), a sárgadönyve (42 vagon) és a paradicsom (407 vagon) kivitele is.

Rekordforgalmat értünk el paradicsomból.

A tűztorony

Irta: Karl Hans Strobl

Vécsey Leó fordítása

Peder agyában ekkor átcikázott egy gondolát, pusztá feltevés, amely megmagyarázta volna társának különös viselkedését, de amely oly borzalmas volt, hogy jobbnak látta, nem követni. Megelégedett azzal, hogy a mogorva öregesg különös rigolyái nyilvánulnának Knutnál. Másnap reggel kérdőre akarta vonni az öreget, de amikor látta annak mély levertségét, nem tett neki szemrehányást, hanem megelégedett a szégyenkezés látható jeleivel.

Két napig szótlanul mentek el egymás mellett a torony őrei. Knut ismét felvette az utolsó hetek szokását. Mint az óramutató járta körül szüntelenül a csöppnyi gránít-szigetet hátrakulcsolt kezekkel, lassu léptekkel s ha valaki rákiáltott, felegyenesedett egy percet, aztán újra összeomlott önmagába. A tenger lélegzet közötté és a látóhatár függönye között s Knut tovább olyan volt, mintha tényleg az idők partján haladna, mint az óramutató.

Peder nem tudta a felgöngy, hogy Knut szédülten a folytonos körforogásból az értelmetlen körmozgás középpontjában állt a világítótorony és Knut egy kerengett körülötte, mintha láthatatlan kötélen a vonzóds törvénye tartaná és forgatná, mint valami égitest ura körül az úrban.

Peder úgy érezte, hogy ez a vándorlás őt is befolya valami szörnyű hálába. Knut alább a nyomot hagyott vissza, mint ahogy a madár gyors röpte után a levegő valami árnnyóktól látszik kettészélnék — mozgásának folytonos ismétlődése mind mélyebbé tette ezt a nyomot, valóságos behatította az atmoszférába, végül is elvágta a szigetet a világítótoronnyal együtt a körülötte felvő világító. Peder alig várta az éjszákot, hogy végre ne lásson semmit sem Knutból.

ÖTÖDIK FEJEZET. Az első támadás.

A harmadik nap reggelén, amikor Peder társát a szürküllet szürkeségében ismét vándorolni látta, mintha sohasem hagyta volna abba, elhatározta, hogy az élelmiszere csónakkal a legközelebbi szombaton jelentést küld Knut különös viselkedéséről. Addig is megvizsgálta a torony alsó emeletén a telefont és rendben találta. Azután lement a gránítosziklára, amelynek első szélét a tenger hajál csodoktás és lábát óvatosan ráhelyezte arra a bemélyedő nyomra, amelyet évek során a sziklába belevágni vélt.

Valami babonás érzés késztette arra, hogy sohasem terhelje meg másutt a sziklalapot, mert különben a családját a faluban szerencsétlenség éri. A két mélyedésben, aminek keletkezését a maga művének tekintette, állott most is szétvetett lábakkal és végigtékitett a zöld víz tükörén. Az égből messzességében, a viharсарokban kis fehér felhő jelentkezett: az orkán furájának előhírnöke.

Peder szemé örömmel pihent meg a vihar jelen, mely változást hoz és megszakíthatná Knut végtelen sétáit. Azután fiúra gondolt, aki elő fogait kanta; a vadgalambokra, amelyek a háza fölötti sziklán fészkeltek és kényszeríteni akarta magát, hogy ne hallja, amint Knut elmegy a háta mögött. Izgatottsága egyre növekedett, ahogy társa állandó visszatérére várt s végül nem tudván tovább elviselni a némaságot, megfordult és megragadta a kabátjánál Knutot, amikor éppen hozzá érkezett:

— Huszonnégy órán belül vihar lesz, — mondotta és a felhő felé

mutatott. Knut megállt, mint a gép, melynek szerkezett megállították. Fölfelé irányított pillantása lassan felcsuszott Peder testén, követte ki nyújtott karjának irányát és Peder, mint valami élő gévát érezte tekintetét végigfutni a bőrén.

— Az Úr Zebaoth le fog sujtani rájuk és mindenkire, — mondta és állt, mint a cövek.

Peder annnyivel is megelégedett. Sikerült félbeszakítania ezt a rettenetes vándorlást! Mintha nehéz munkával harcolta volna ki magának a nyugalmat, fáradtan kereste fel szalmazsákját. (Folytatjuk)

TANÁCSADÓ

Kérdés: Nagybáttyám három hold földet irat a nevemre. Ez a föld a földreform során került kivásításra. Hol vehetsem el jutalmosan az átirást? (10.464 sz. előzetes). — **Felelet:** Az Országos Földbirtokrendező Bizottságnál.

Kérdés: Bőröm a bért nem fizeti rendszer. Hátralekban van. De, hogy mennyivel, nem tudom biztosan, mert a nyugtácat nem mutatta meg. Hogy szoríthatom rá, hogy fizessen? — **Felelet:** Peseleg be azért az igazságot, amelyre körülbelül emlékszik: da inkább nagyobbra. A bírósá majd a bírósággon megjelenik a nyugtácat és ott hivatalosan is megállapíthatja, hogy mennyi a tartozása.

Kérdés: Hol szereshetek be Budapestben leuermagot? (Egy régi előzetes, Köles). — **Felelet:** Magyar Mezőgazdák Szövetkeze, V. Akoromány-u. 29., Mauthner Öbön megtermelt és máris rendelkezési st. VII., Rottenbiller-u. 33.

Kérdés: Három háborus kitűntetésem igazolványra szügett. Hol szereshetek újabb igazolványt? — (B. N. Kaposvár). — **Felelet:** Az okmányokat beszeresheti az Országos Hadvédtér, Budapest, Bécsikapu-tér 4.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

IJ. H. S. Sárboágárd. Az egyiknek sorát eljűtik. — **N. G.** Ez a novella gyenge s nem is a mi lapunknak való. A vers jónli fog. — **Öz. V. S-né, Mezőbényi.** Előírtésa rendben, elismernéveket visszaküldtük.

REJTVÉNYEK

1. Szőrejtvény.

Velenec kis folyó víz
(v=3)

(Beküldte *Ij. K. Balogh József Dugó-ról.*)

2. Szőrejtvény.

belső testrészt ső
(s=7)

(Beküldte *Tahász Andrásné Kecskéről.*)

3. Szőrejtvény.

Csermely kugli Z S (-e)

(Beküldte *Molnár Sándor Tarról.*)
A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával a 30-ik számban közöljük.

A 33-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

1. Szőrejtvény: Naplopó. 2. Szőrejtvény: Homvádszázados. 3. Szőrejtvény: Aranypöngő. **Megejtettek:** Tamás Ferenc, Csernicsky Béla, Nagy József ifj., Nagy István, Csató István, Ifj. Németh Boldizsár, Tarcsay Ica, Orozovszky Ferenc, Győryéj Magda, Róna Artur, Szabó Ernő.

Jutalomkönyv nyertes: Ifj. Nagy István (Szendrő), Róna Artur (Esztergom).
A 34-ik számban közölt rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

